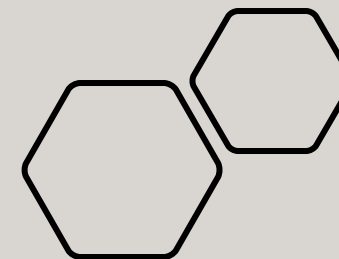

Participatie

en juridische kaders

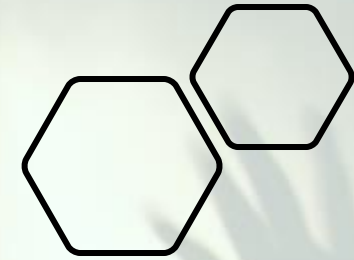
Sarah Ros

- stedenbouwkundige
- zelfstandig bestuursadviseur
- senior adv. Omgevingswet en coördinator participatie (VNG)
- lid van de Evaluatiecommissie Omgevingswet

Kernvragen van vandaag

- Welke juridische kaders kent participatie?
- Wat mag wel en niet?
- Wat is dan het minimum?
- Goede participatie en communicatie in de wet
- Hoe gaat het in de praktijk met participatieregelgeving?
-?

Wie is wel eens participant geweest?

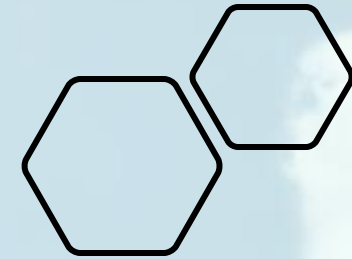

Van blunders leren we het meeste

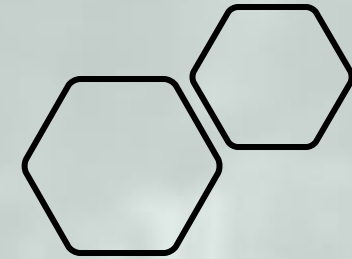
Welke blunders zag u!

- de stille meerderheid niet bereiken
- de verkeerde vorm kiezen
- informatievoorziening niet op orde
- geen constructieve participatie: NIMBY
- resultaat is onzichtbaar
- geen weerspiegeling samenleving
- participatie wordt committée 'NEE'
-

De verkeerde insteek?

Je vraagt je af: “Wie gaat mij (nu weer) tegenhouden?”

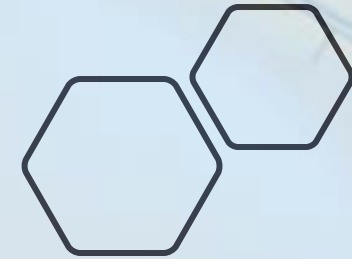
Je denkt bij jezelf: “Ik ga mijn plan verdedigen!”

Dat moet beter, dus een kader:

- Omgevingswet
- Wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau
- Klimaatakkoord (en bijv. Wet collectieve warmte)
- Wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting
- Wetsvoorstel Gemeentelijke instrumenten warmtetransitie
- VN-verdrag van Faro

Participatie onder de Omgevingswet

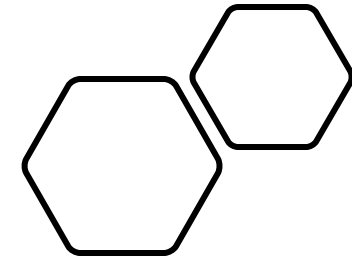
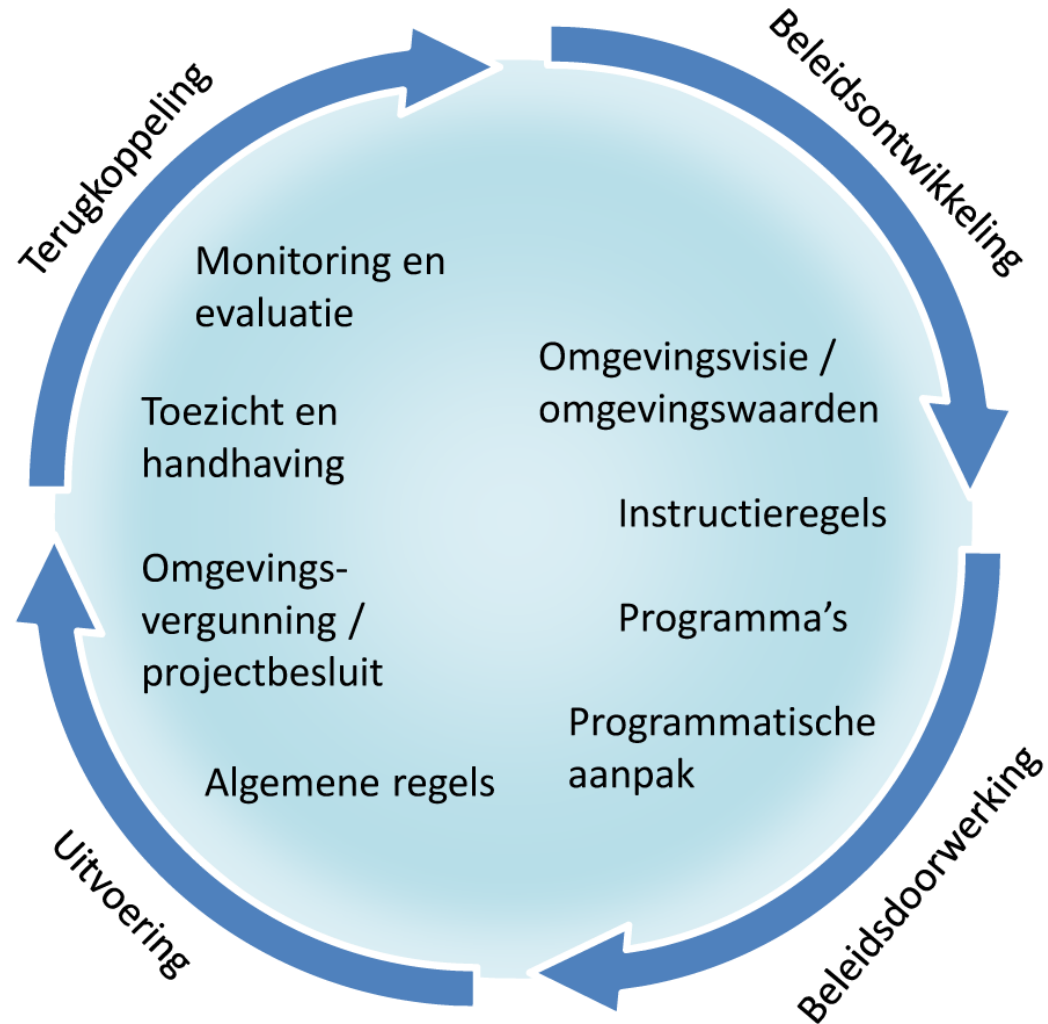

De Omgevingswet stimuleert **vroegtijdige** participatie. Daarmee kunnen overheden namelijk op tijd **belangen, meningen en creativiteit op tafel krijgen**. De wet zegt over participatie: *het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden [...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit*. Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen.

De rechtsbescherming door zienswijzen, bezwaar en beroep is er ook nog.

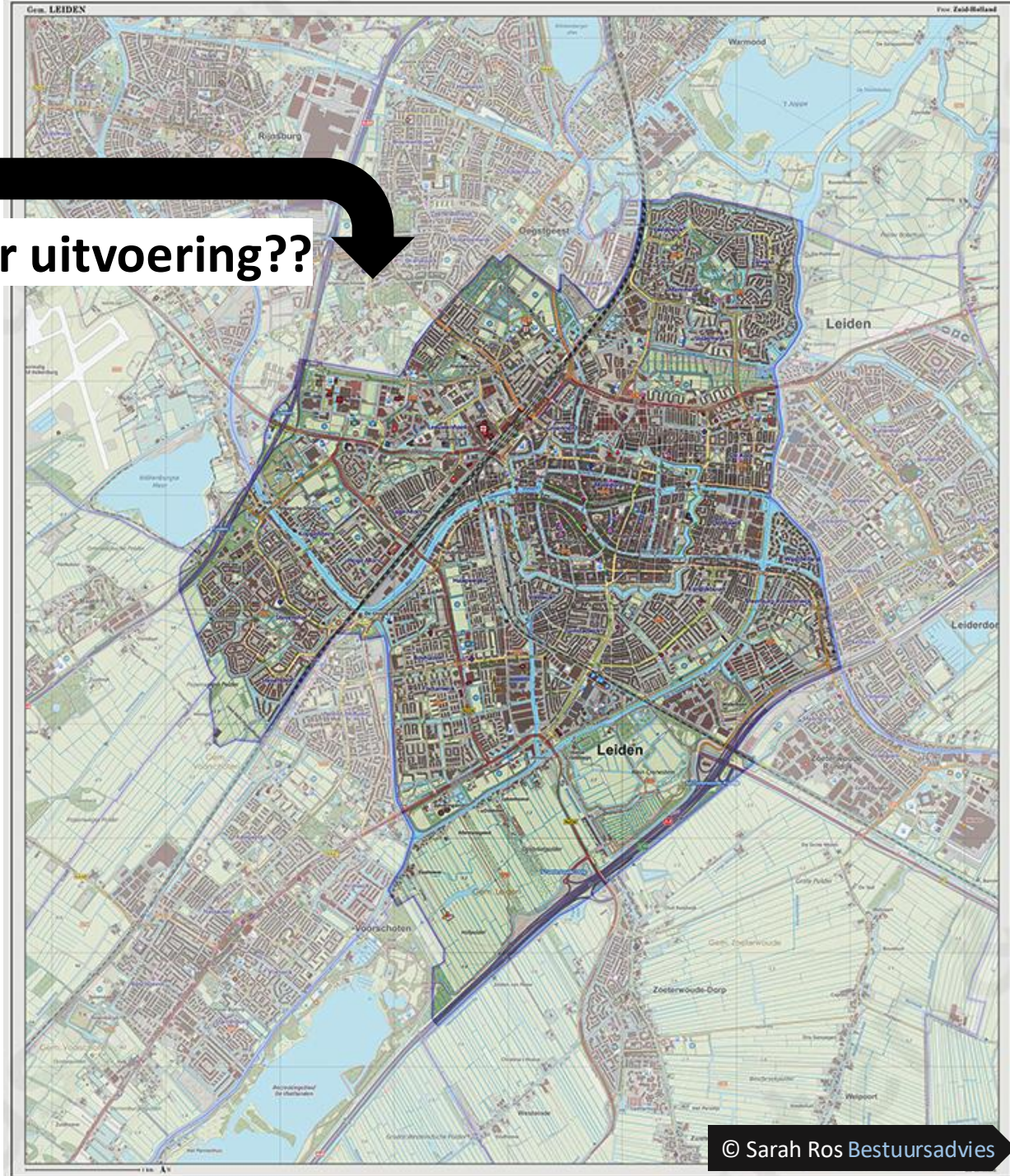
Omgevingswet

De beleidscyclus

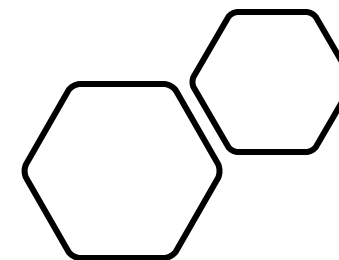

Van doel naar uitvoering??

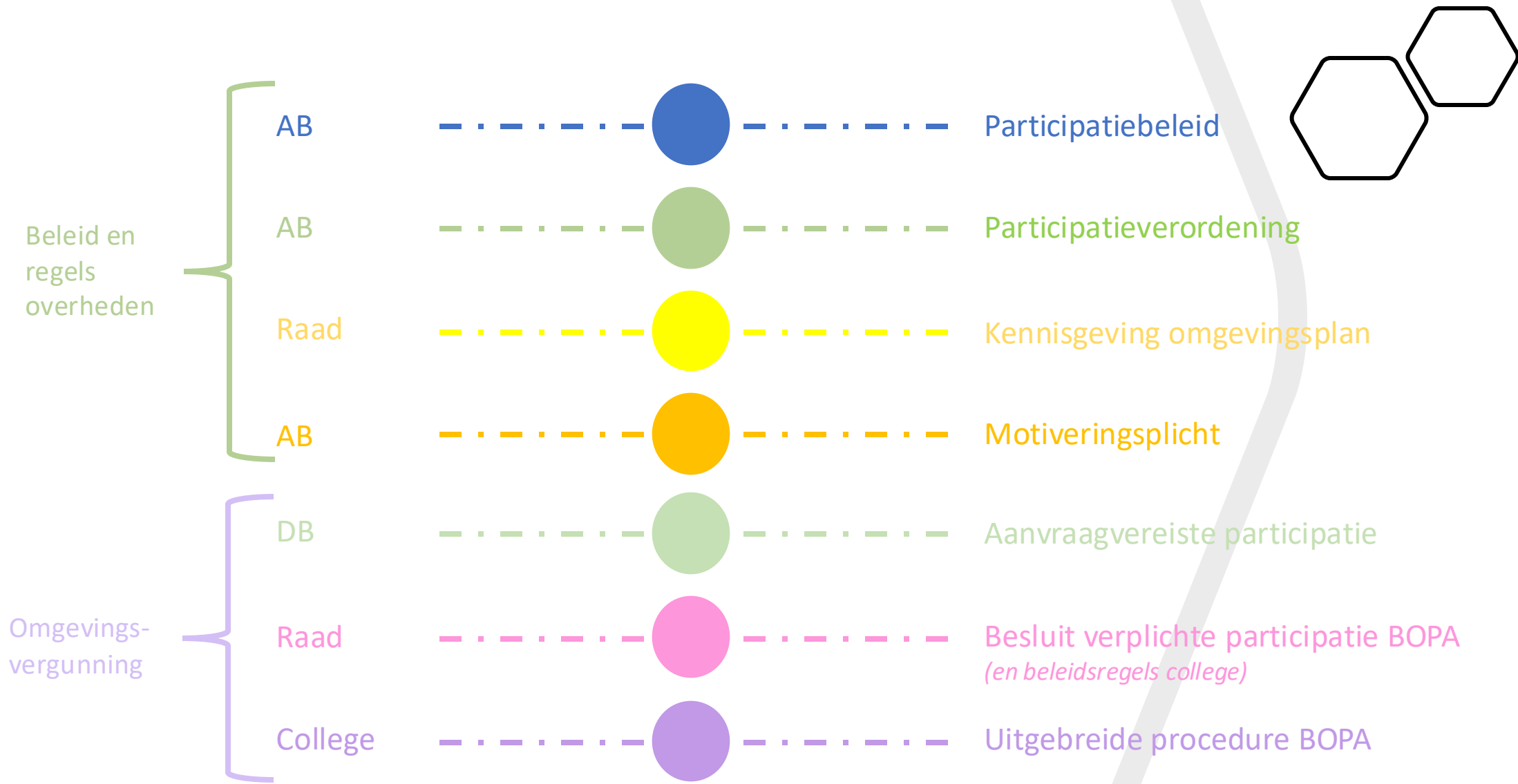

Omgevingswet vereisten participatie

- **Kennisgeving**
bij het omgevingsplan en de projectprocedure
- **Motiveringsplicht**
bij omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening, voorkeursbeslissing en projectbesluit
- **Aanvraagvereiste**
bij de omgevingsvergunning
- **Participatiebeleid**
provincie, waterschap, gemeente

Bevoegdheden participatie

Participatiebeleid

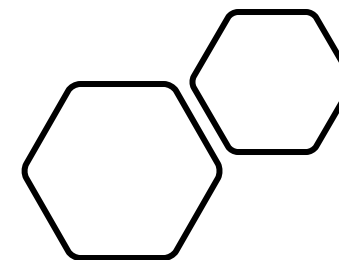
- motie Nooren c.s.: decentrale overheden moeten in hun **motiveringsplicht** verwijzen naar het **toepasselijke decentrale participatiebeleid**,
- **vooraf duidelijk** hoe betrokkenen hun belangen kenbaar kunnen maken of kunnen meedoen in besluitvormingstrajecten van de overheid, maar ook hoe het resultaat wordt meegewogen,
- **zelfbindend**: dus gaat niet over participatie bij de omgevingsvergunning.

Participatieverordening

- de **Wet versterking participatie op decentraal niveau** ligt klaar,
- de inspraakverordening in de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet zal worden omgezet naar een '**participatieverordening**',
- deze verordening richttt zich op de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid (**op alle beleidsterreinen**),
- de **participatieverordening stelt regels over de betrokkenheid van inwoners** en andere belanghebbenden, maar **niet hoe** dat moet gebeuren.

Wat als het 'onvoldoende' is? (*college van B&W*)

- Artikel 4.8 Awb bevat de mogelijkheid om **een zienswijze te vragen aan derden** die naar verwachting bedenkingen zullen hebben tegen het voorgenomen besluit.
- Onvoldoende **draagvlak** is **geen motivering** in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
- Onvoldoende participatie is geen weigeringsgrond.
- *Evident* geen participatie geeft grond voor buiten behandeling laten tot nadere aanvulling van de indiener.

De 'beoordeling' van participatie vergunning

De initiatiefnemer levert **wel/geen *beschrijving of gegevens*** aan bij de aanvraag. Hierin staat ***hoe*** participanten zijn betrokken en ***wat*** de resultaten zijn

Het bestuursorgaan vergaart de ***relevante feiten*** en belangen en moet het besluit motiveren. Participatie is een onderdeel van deze belangenafweging

De participatie is geen ***weigeringsgrond*** voor de vergunningverlening

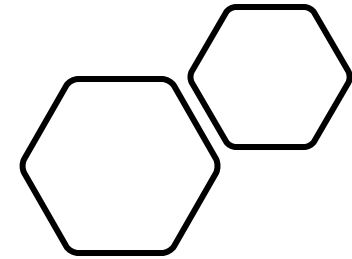
Wie (niet hoe) hebben mee gedacht?
Wat hebben participanten ingebracht?
Hebben we ***een goed beeld*** van wat speelt in de omgeving?

ZO

**DAT WAREN
DE REGELS**

**DAN GAAN WE
NU OVER NAAR
DE REALITEIT**

Loesje

Wat is dan goede participatie?

**GA JE MEE
VERDWALEN**

**IK
WEET DE WEG**

- vroegtijdig betrekken samenleving,
- ophalen verschillende **belangen** en meewegen,
- **burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen,**
- relevante informatie op het goede moment delen,
- resultaat bekendmaken,
- relevante stakeholders betrekken,
- verwachtingsmanagement en kaders vooraf,
- geen **burenakkoord,**
- leg op tafel wat **gevoelig** is! (AZC: locatie en aantallen),
- omarm de deelnemers van eerdere processen en betrek ze,
- je hoeft niet iedereen te bereiken,
- **voorkom participatie-overkill.**

Open opgave of opgelegde opdracht?

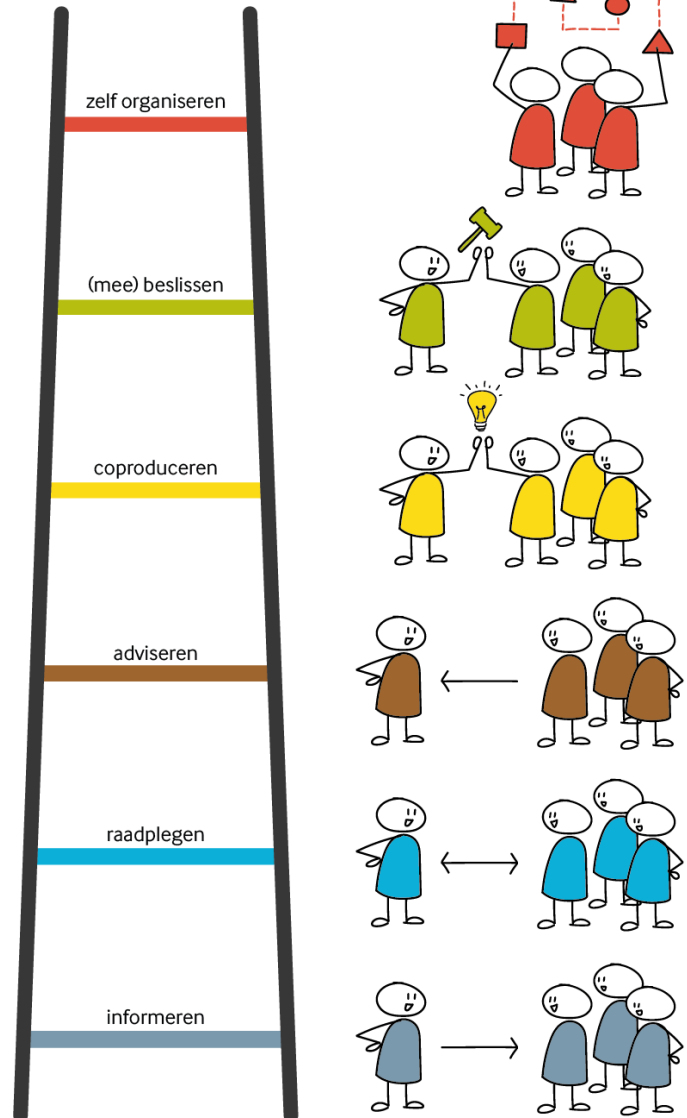
- Kaders?
- Voor welk probleem de oplossing (doel)
- Verwachttingsmanagement
- Alle belangen aan tafel en mixen
- Larry Beasley
- Informatiegelijkheid
- De juiste (echte) vraag stellen
- Rollen helder (reageren op jou of elkaar)
- Brede doelgroep dus (ook) online
- Expertise niet uitvlakken

Wanneer is participatie zinvol?

- wanneer het een **nieuw plan** betreft of wordt **afgeweken** van de regels
- wanneer de **impact** op de omgeving groot is
- wanneer **creativiteit** of nieuwe input gewenst is
- wanneer er **meerdere belangen** spelen
- wanneer wijzigingen/**aanpassingen** (nog) mogelijk zijn

Participatieladder

Praktijkverhalen

- Het AZC en locatieonderzoek: angst voor creëren van weerstand en polarisatie
- Sissende thee- en koffiekannen bij de wijkraad vs. online platform: parkeren in de stad
- Design thinking in participatie: vergrijzing en koken
- **Blunders onthouden en delen!**

Is verkregen draagvlak een goede indicatie voor het meten van de kwaliteit van participatie?

Even kijken in het DSO?

<https://omgevingswet.overheid.nl/home>

Vragen?

